

LA RELIGIÓ COMBUSTIBLE DE LA VIOLÈNCIA!

Tica Font

La Religió i la Violència tindrien que ser elements oposats, però els conflictes armats dels últims anys amb embolcall religiós ens ha colpit en el cor i ens ha desorientat en la racionalitat. Recordem l'antiga Iugoslàvia on els croats catòlics, els serbis ortodoxes i els bosnians musulmans, es varen enfrontar amb els armes, i varen cometre actes de lesa humanitats i crims de guerra entre ells. El projecte polític croat, serbi o bosnià no era religiós, no va ser una guerra contra infidels, no va ser una guerra d'aquells que creuen que tenen la veritat divina i consideren a l'altre un infidel a combatre o a convertir-lo. No ha estat una guerra de religió o guerra religiosa, malgrat l'element religiós ha estat essencial per configurar la identitat dels grups enfrontats violentament i on la religió ha jugat el rol de generar un enemic en aquell que professa una religió diferent. El mateix podem dir del que està passant a l'Orient Mitjà quan les comunitats enfrontades són Xiïtes, Sunnites, Alauites, Drusos, Wahhabites, Germans Musulmans i altres fraccions de les dues grans corrents Xiïta i Sunnita. Al darrere d'aquests enfrontaments hi ha un projecte polític i econòmic, però s'utilitza l'element religiós per legitimar la violència o la guerra.

En els conflictes anteriorment mencionats el factor religiós és essencial per generar la identitat de grups enfrontats, en el cas dels kurds, la identitat ètnica ha estat per sobre de la identitat religiosa; el 98% dels kurds a l'Iraq s'identifiquen com a sunnites i el 2% com a xiïtes; en Iran els kurds estan dividits en parts iguals entre sunnites i xiïtes. En haver posat la identitat ètnica per sobre de la identitat religiosa, el programa polític kurd pot tenir com a nucli central de la seva reivindicació una major autonomia o la independència d'Iraq, Iran, Turquia o Síria.

En un altre terreny tenim la persecució religiosa dintre de molts països, situació que ha empitjorat en els últims anys, incrementant-se el nombre de refugiats per motius religiosos (segons el informe http://ves.cat/L_CH). En qualsevol lloc del món milions de cristians,

musulmans, hindús i fidels d'altres religions han estat forçats a abandonar les seves llars i el seu país per raons religioses. Hi ha comunitats senceres que han desaparegut del seu espai geogràfic tradicional i es troben en diàspora, llocs com Sudan, República Centreafricana, Nigèria, Síria o Iraq, entre d'altres ha esta i està essent la norma. En un grau d'intensitat inferior tenim molts països on les minories religioses sofreixen hostilitats i violència per part de les comunitats religioses majoritàries en el país, per exemple al Sri Lanka de majoria budista els monjos van atacar centres de culte musulmans i cristians o en Egipte de majoria musulmana s'han atacat temples de l'església copta o negocis de cristians.

D'aquesta pràctica de la violència no hi ha religió que es lliuri tant de patir-la com de practica-la. Un terç de la població mundial viu en països on les restriccions governamentals cap a les religions o les hostilitats socials relacionades amb la religió han anat augmentant en els últims 20 anys, incrementant-se la vulnerabilitat de les minories religioses en molts països.

Els temps en que es parlava de la religió com l'opi del poble han passat a la història. Les conflictes actuals que han tingut lloc a l'ex Iugoslàvia i tots els conflictes de l'Orient Mitjà ens fan pensar més bé en el contrari, ens fan pensar en la religió com a combustible dels conflictes polítics. Avui en dia grups políticament oposats, que cerquen el poder polític o el control territorial, recorren a la religió per formar identitat de grup, per forjar imatges d'enemics, per mobilitzar als seguidors i fins i tot per provocar actes violents contra els grups oposats.

La gran contradicció rau en que per molta gent la violència es un acte èticament intolerable, molts creients considerem que el llibre sagrat no justifica la guerra ni la violència; però aquells que practiquen la violència tendeixen a maquillar els seus actes, a legitimar-los i utilitzen la religió i els llibres sagrats per justificar-se i invoquen a Deu en les seves actuacions.

En bona part dels països pobres, la religió s'ha conformat com un espai on expressar els malestar i reaccions contra els elements que consideren causants de la seva situació, però també a les perifèries d'Europa han reaparegut fenòmens religiosos molt intensos que

mantenen nexes complexos amb conflictes polítics nacional o internacionals. Tot plegat genera la necessitat de depurar i orientar les relacions entre religió i violència.

Tica Font

Directora Institut Català Internacional per la Pau